

GJUHË SHQIPE DHE LETËRSI

KONTROLLIMI EKSTERN I DIJES SË NXËNËSVE
NË FUND TË CIKLIT TË TRETË TË SHKOLLËS FILLORE

QERHOR, VITIT MËSIMOR 2015/2016

UDHËZIM

Koha për zgjidhjen e testit është **70 minuta**.

Mos e hapni testin dhe mos filloni t'i zgjidhni detyrat derisa të mos ju japë leje mësimdhënësi kujdestar.

Testi **DUHET** të jetë i shkruar me laps kimik ose me stilolaps.

Shkruani lexueshëm me shkronja dore.

Nëse shkruani me shkronja shtypi, theksojeni shkronjën e madhe aty ku duhet të jetë. Respekto rregullat gramatikore dhe drejtshkrimore. Nëse mendon se ke gabuar me rastin e zgjidhjes së detyrës, vendos një vijë të kryqëzuar (X) mbi të dhe zgjidhe përsëri.

Nuk guxon të përdorësh korrektorin.

Detyrat nuk e ke për detyrë t'i zgjidhësh me rend ashtu siç janë dhënë në test.

Nëse e përfundon punën më parë, kontrolloji edhe një herë zgjidhjet tua.

Detyra do të vlerësohet me zero (0) pikë nëse:

- është e pasaktë
- është e palexueshme dhe nuk është shkruar qartë përgjigjja
- është e shkruar me laps të thjeshtë
- është shkruar ose qarkuar edhe përgjigjja e saktë dhe e pasaktë

ME FAT!

SHIFRA E NXËNËSIT

FAQJA E ZBRAZËT

Lexoji me kujdes informacionet nga ipresumi* dhe zhvilloji detyrat 1, 2 dhe 3.

BAVJOLA SHATRO

ANALIZË DHE INTERPRETIM
Klasikë të letërsisë shqipe dhe botërore

Redaktore:
Bavjola Shatro

Konsulent shkencor:
Dr. Agron Tufa

Bashkëpunëtore:
Marsela Pushani

Arti grafik:
Suela Kolpepaj

Kopertina:
Patricia Alija

©Autorja

ISBN: 978-99956-92-12-4

Botimet „Dita 2000“
Tiranë, 2010

*Impresumi është pjesë e një vepre, gazete, reviste në të cilin gjenden të dhënat e botuesit, librit, shtëpisë botuese dhe të njerëzve që janë përgjegjës për përmbajtje.

1. A) Shkruaje titullin e veprës me të cilën impresumi ka të bëjë.

---

1 pikë	
--------	--

B) Kush është autori i veprës?

---

1 pikë	
--------	--

2. Kush është botuesi i librit?

1. Autorja
2. "Dita 2000"
3. Enti i Teksteve

Rrethoje numrin para përgjigjes së saktë.

1 pikë	
--------	--

3. Rrethoje numrin para emrit të bashkëpunëtores së librit.

1. Marsela Pushani
2. Patricia Alija
3. Suela Kolpepaj

1 pikë	
--------	--

Lexoje fragmentin nga vepra "Plaku dhe deti" e Ernest Heminguejit dhe përgjigju në pyetjet 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 dhe 11.

1. (...) Në natën e ftohtë u ngri i tëri; ndihej i mjerë dhe gjithçka i dhembte – edhe plagët dhe të gjitha pjesët e lodhura të trupit. Shpresoj që nuk do të kem nevojë të luftoj më, mendoj ai. Oh, do të dëshiroja që mos të më duhet të luftoj më.
Mirëpo, rreth mesnatës atij iu deshtë që përsëri të hyjë në luftë, edhe pse e dinte se kësaj here ishte e kotë. Erdhën në një tufë; dhe u pa vetëm tiparet e krahëve dhe ndriçimin e trupit derisa sulmonin peshqit. I godiste mbi kokë; dëgjonte si kërcisnin me nofulla dhe si tundej barka derisa nën të gëlltitnin peshkun. Dëshpërueshëm godiste gjithandej që dëgjonte këtë kërcitje, dhe atëherë ndjeu që diçka ja rrëmbeu çomangen.
Atëherë e shkëputi dorezën nga timoni, e kapi me të dy duart dhe filloi të godiste me të, duke goditur pa pushim. Tani ata kishin arritur deri te kiji - pjesa e prapme e barkës; turreshin veç e veç dhe së bashku dhe këputnin copat e mishit që zbardheshin në det dhe pastaj përsëri sulmonin.
Njëri këmbëngulte, madje edhe në kokën e një peshkut, dhe plaku tani e kuptoi se gjithçka kishte marrë fund. (...)
2. E dinte se tani përfundimisht dhe padyshim e kishte humbur betejën, dhe shkoi mbrapa në kicin e barkës dhe gjeti një pjesë të shkëputur të dorezës, me të cilën ende kishte mundësi që mjaft mirë ta drejtonte timonin. E hollu thesin përmbi supe dhe e ktheu barkën drejt shtëpisë. Lundronte ngadalë dhe nuk ndjente asgjë, dhe nuk mendonte për asnjë send. I përballoi të gjitha dhe tani mendonte vetëm si të arrinte mirë dhe sa më parë në port. (...)
3. Në kasolle e mbështeti drekun e barkës për murit. Në errësirë e gjeti një shishe me ujë dhe piu nga ajo deri sa u ngi. Atëherë ra në shtrat. E tërhoqi batanijen mbi supe, shpinë dhe këmbë dhe e zuri gjumi me fytyrë të kthyer poshtë mbi gazeta, me duar të shtrira dhe me pëllëmbët e kthyer lart.
4. Kur në mëngjes vogëlushi helli një sy nga dera, plaku flinte edhe më tej. Atë mëngjes frynte një erë aq e furishme saqë barkat e vogla nuk mund të lundronin në det, dhe djali kishte fjetur më shumë se ç' duhej, pastaj kishte shkuar në kasollen e plakut, ashtu siç bënte çdo mëngjes. Djaloshi e pa se plaku po merrte frymë, dhe pastaj i shikoi duart e plakut dhe ia plasi vajit. Në heshtje doli t'i sjellë kafet. Gjatë gjithë rrugës qante.
Rreth barkës ishin mbledhur shumë peshkatarë dhe shikonin se çfarë ishte lidhur rreth saj, dhe një peshkatar i përvoli pantallonat, hyri në ujë dhe me një litar mati gjatësinë e skeletit.
Djaloshi nuk i afrohej barkës. Kishte qenë një herë aty, dhe një peshkatar i kishte premtuar se do ta kishte kujdes barkën.
„Si është?“, bërtiti një peshkatar.
„Ka rënë në gjumë“, u përgjigj djaloshi. Nuk mërzitej fare që e shikonin duke qarë.
„Askush nuk e shqetëson.“

4. Shkruaje gjininë letrare të cilës i përket vepra.

1 pikë

5. Rrethoje numrin para emrit të peshkatarit plak, heroit kryesor të veprës.

1. Galano
2. Manolini
3. Santjago

1 pikë

6. Teksti është ndarë në katër tërësi. Shkruaje cili titull i përgjigjet cilës tërësi ashtu që pranë titullit do të shënosh numrin e tërësisë, siç e kemi filluar ne. Kij kujdes një titull është i tepërt.

Të qarit e djaloshit _____
Mbrëmja e ftohtë _____
Ardhja në shtëpi _____
Beteja e humbur 2 _____
Lufta me peshkaqenë _____

1 pikë

7. Përkruaje ndajfoljen nga pjesa e parë e tekstit (paragrafi i dytë) e cila në mënyrë më mbresëlënëse e pasqyron luftën e plakut që të ruaj gjahun që e kishte fituar me vështirësi.

_____

1 pikë

8. Cilat forma të shprehjeve artistike përdor shkrimtari në tërësinë e katërt të tekstit?

_____

1 pikë

9. „Djali e pa se plaku po merrte frymë, dhe pastaj i shikoi duart e plakut dhe ia plasi vajit.“
Shpjegoje përse qan djaloshi.

_____

_____

1 pikë

10. Ngjarjen e tregon rrëfyesi që i di të gjitha.
Shpjegoje pohimin e dhënë.

_____

_____

1 pikë

11. *Atëherë e shkëputi dorezën nga timoni, e kapi me të dy duart dhe filloi të godiste me të, duke goditur pa pushim.*

Rrethoje numrin para motivit që është paraqitur në fjalinë e dhënë.

1. motivi statik
2. motivi dinamik

Shpjegoje përgjigjen.

_____

_____

12. Nënvizoji fjalët që janë shkruar saktë.

rrëmujëmall, rrënjëshkulës, rrëqethës, rrëshqanë, zingjir, çkatërrim, çamarrok, sekicë

2 pikë

13. A) Nëse grupet e fjalëve janë njësi frazeologjike rretho S (saktë), kurse nëse ato nuk janë njësi frazeologjike rretho P (pasaktë).

Rri pa lëvizur.	S	P
Nuk ia bën syri tërr.	S	P
Në kohën e vet.	S	P
Me zë të thellë.	S	P

1 pikë

B) Fjalën nga kllapat përdore në rasën e duhur.

M'i ka përshkruar _____ tanë para se t'i vizitoja nga afër
(lumë)
Cila rasë është ajo?

1 pikë

14. A) Rrethoje numrin para shembullit në të cilin viza në mes është përdorur saktë.

1. dalë-ngadalë
2. kaça-dredhë
3. njëri-tjetri
4. rreth-sjellje

1 pikë

B) Shkruaji numrat me shkronja:

14 _____

900 _____

2 pikë

- 15.** A) Fjalinë e mëposhtme përshkruaje saktë duke përdorur shenjat e nevojshme të pikësimit.
- E ku mund të mbajë ajo një valixhe tha me zë të lartë

1 pikë

- B) Në cilën kohë të së shkuarës është përdorur trajta e foljes së nënvizuar në fjalinë:
Ti pate shkuar pa ardhur unë.

1 pikë

- 16.** A) Kij kujdes në fjalët e nënvizuara. Rrethoje numrin para shembullit në të cilin janë përdorur sinonimet.

1. E priti me krahë hapur. Sa krahë jeni në shtëpi.
2. Arta e luante lojën e sajë në jetë apo vdekje.
3. Nga sytë i dilte një egërsim i rrallë plot zemërim dhe pezëm.

- B) Sintagmën e theksuar (grupin e fjalëve) zëvendësoje me një fjalë.

la plasi vajit _____

1 pikë

- 17.** Në bazë të personazhit nga vepra shkruaje titullin e veprës dhe emrin e mbiemrin e autorit të saj.

PERSONAZHI	VEPRA LETRARE	EMRI DHE MBIEMRI I AUTORIT TË VEPRËS
Tana		
Plaka Nicë		
Gorio		

3 pikë

18. Lexoji dy tekstet e mëposhtme pastaj zhvilloje detyrën.

Rini, thuaja këngës ma të bukur që di...
Thuaja këngës, Rini! Thuaja këngës fuqiplote!
Qeshu, rini, qeshu! Bota asht e jote.
.....

Kho, kho, kho
Kollje,
Kollitje
Kh-kh-kh...

A) Në tekstin e parë përsëritet fjala Rini me të cilën poeti dëshiron ta shquaj atë prej të tjerëve. Si quhet ajo figurë stilistike me të cilën arrihet kjo shquarje?

_____

1 pikë

B) Imitimi apo përsëritja e tingujve të caktuar në vargjet nga teksti i dytë sajton figurën e:

_____

1 pikë

19. A) Në fjalitë në vijim shkruaji presjet atje ku duhet të jenë:

1. Çdo vijë e fytyrës çdo lëvizje e dorës çdo fjalë çdo hap i Skënderbeut tregonte njeriun e veprave të mëdha.
2. E keqja njeriut nuk i vjen nga urtësia por nga mendjemadhësia.

2 pikë

B) Shpjegoje çfarë ndahet me presje në fjalitë e dhëna.

1. _____

2. _____

2 pikë

20. Me 80-120 fjalë shkruaje një hartim që lidhet me temën Kasollja e plakut. Në hartim përshkruaje pamjen që e imagjinon ti të kasolles së peshkatarit plak nga vepra Plaku dhe deti. Respekto udhëzimet në vazhdim:

- përshkruaje si e imagjinon ti pamjen e kasolles në raport me shtëpizat tjera të fshatit të peshkatarëve
- përshkruaje si e imagjinon pamjen e kasolles nga jashtë (eksterierin e saj)
- përshkruaje si e imagjinon kasollen nga brenda (enterierin e saj)
- çfarë flet pamja e kasolles për kushtet e jetës të peshkatarëve të atjeshëm
- shkruaje çfarë do të bëje nëse do ta shikosh peshkatarin e lodhur dhe të vjetër duke fjetur në kasollen e tij

Në përshkrim shfrytëzo mjete stilistike të shprehjes që do t'i kontribuojnë figurshmërisë dhe mbresëlënies.

Kij kujdes për formën hartimit, si dhe për rregullat drejtshkrimore dhe gramatikore. Shkruaj lexueshëm dhe respekto kërkesën për numrin e fjalëve +/- 10% (vlerësohet hartimi i cili ka nga 72 deri në 132 fjalë; nëse hartimi ka më pak se 72 fjalë NUK LEXOHE FARE, kurse në fjalën e 132-të NDËRPRITET leximi).

18 pikë	
---------	--

PLANI PËR SHKRIMIN E HARTIMIT

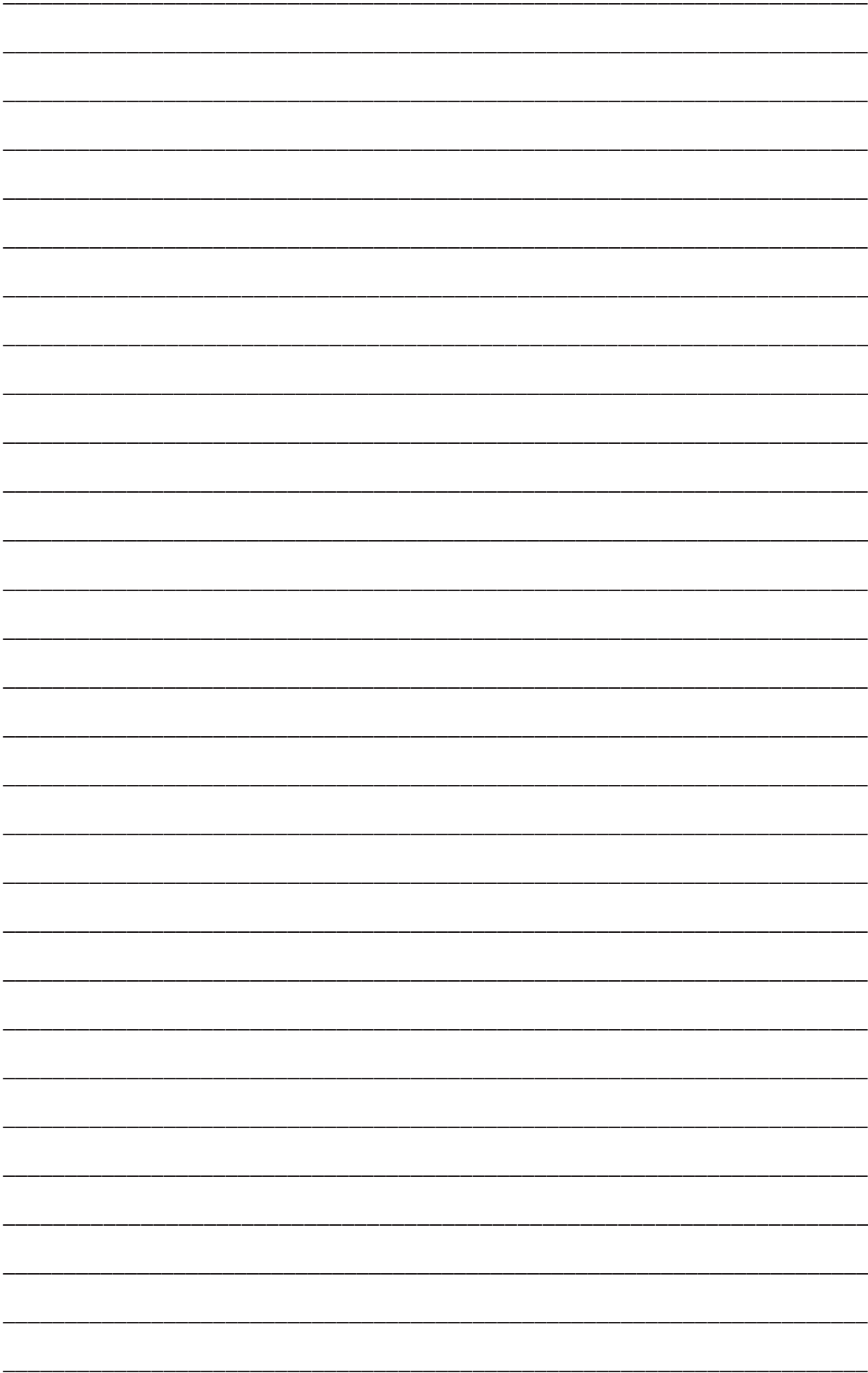

E PLOTËSON KOMISIONI PËR VLERËSIM

Numri i përgjithshëm i pikëve të fituara në test: _____

Nota: _____

KOMISIONI:

_____
_____

VLERËSUESI KRYESOR: _____

Data _____ 2016